

Laboratoriumdiagnostiek - Aanvragen en opvolgen

Dit voorbeeldprotocol bevat een uitgebreid en zo volledig mogelijk stappenplan met uitleg over het aanvragen en opvolgen van laboratoriumdiagnostiek. Dit protocol is gebaseerd op de geldende wetten en richtlijnen die op huisartsenvoorzieningen van toepassing zijn.

Randvoorwaarden voor het aanvragen en opvolgen van Laboratoriumdiagnostiek

Generiek

- De medewerkers van de huisartsenpraktijk¹:
 - zijn bevoegd en bekwaam (vaardig), zie [Delegeren van medische handelingen](#)
 - werken infectiepreventief, zie [Richtlijn Infectiepreventie in de huisartsen- en verloskundigenpraktijk](#)
 - handelen op basis van medisch juist vastgestelde indicatie
 - werken met werkzame (geldige, verse) geneesmiddelen en stoffen
- Meetapparatuur, medische hulpmiddelen en instrumenten zijn betrouwbaar, zie [Beheer medische hulpmiddelen van een huisartsvoorziening](#)
- Op de werkvloer is een huisarts beschikbaar voor overleg en ondersteuning.
- Verrichtingen worden geregistreerd in het patiëntendossier
- De wettelijke eisen ten aanzien van privacy van de patiënt worden gerespecteerd.
- Er is voldoende tijd en ruimte om alle stappen zorgvuldig uit te voeren.
- Werken conform de LESA Rationeel aanvragen laboratoriumdiagnostiek²

Specifiek

- Werkafspraken binnen de praktijk (vastgelegd) over:
 - de wijze van communicatie met patiënten (fysiek, telefonisch, videoconsult of e-consult)
 - het gebruik van een papieren of digitaal (probleem-georiënteerd) aanvraagformulier
 - wie de binnengekomen uitslagen verwerkt en hoe dit met de patiënt gecommuniceerd wordt
 - monsterafname in eigen beheer (indien van toepassing):
 - veneuze en/of capillaire punctie;
 - bewerking, opslag en verzending van het onderzoeksmonster.

¹ Hieronder vallen waarnemende praktijkmedewerkers

² [LESA Rationeel aanvragen van laboratoriumdiagnostiek](#)

Stappenplan

Stappen <i>Concrete uitvoeringsstappen</i>	Verantwoordelijkheden <i>De rollen en verantwoordelijkheden van de betrokken medewerkers</i> B= beslissen U= uitvoeren O= ontvangen
Aanvragen laboratoriumonderzoek	
Rationeel aanvragen van laboratoriumdiagnostiek Vraag laboratoriumdiagnostiek rationeel aan via een probleem georiënteerd aanvraagformulier (op papier of digitaal), dus op basis van specifieke klachten in combinatie met een zo hoog mogelijke voorspellende waarde (zie <i>LESA Rationeel aanvragen van laboratoriumdiagnostiek</i>), of op routine op basis van monitoring van (preventie van) chronische ziekten.	B: huisarts U: huisarts / praktijkondersteuner / praktijkassistente
Registreren van aanvraag Specificeer de aanvraag (selectie van labtesten) in het patiëntendossier.	U: huisarts / praktijkondersteuner / praktijkassistente
Bespreken van labaanvraag en opvolging met de patiënt - Leg de patiënt uit wat de reden en de betekenis van de labtest zijn. - Spreek met de patiënt af op welk moment en in welke contactvorm de labresultaten besproken worden; het initiatief voor dit contact ligt bij de patiënt. - Bij telefonisch of digitaal contact: spreek af wat te doen als de patiënt niet bereikbaar is, als de voicemail aanstaat of als er geen digitale bevestiging van ontvangst terugkomt. - Als de patiënt kiest voor het delegeren van het ontvangen van de beoordeling van de labresultaten, spreek dan met de patiënt af wie deze mag vertegenwoordigen. - Indien van toepassing: maak specifieke afspraken over de opvolging wanneer de patiënt ongerust is. - Registreer de gemaakte afspraken in de P-regel.	U: huisarts / praktijkondersteuner / praktijkassistente
Uitvoeren laboratoriumonderzoek	
Indien afname labtest in eigen beheer: - Check zorgvuldig de NAW-gegevens van de patiënt en voorzie het opslagmedium van dezelfde informatie. - Zorg dat de labtesten worden uitgevoerd zoals gepland en conform instructie van de aanvrager. - Registreer in een apart contact in de P-regel van het patiëntendossier dat het monster is afgenomen.	U: praktijkassistente
Verzenden naar laboratorium Indien afname labtest in eigen beheer: - Maak het onderzoeksmonster verzendklaar conform de vereiste condities ten aanzien van de bewerking, de opslag en de verpakking. - Controleer via een datum- en tijdsregistratie of het onderzoeksmonster binnen de vereiste termijn het laboratorium bereikt.	U: praktijkassistente
Verwerken van diagnostische labresultaten	
Ontvangen van labresultaten (op papier, telefonisch of digitaal) Controleer zorgvuldig de overeenkomst of afwijking van de NAW-gegevens tussen HIS en laboratoriumsysteem. Overleg met de huisarts	B: huisarts U: praktijkassistente / huisarts / praktijkondersteuner

indien deze niet overeenkomen.	
Interpreteren van labresultaten - Als de labresultaten conform de aanvraag niet compleet zijn: vermeld dit dan heel duidelijk. In dat geval kan de uitslag nog niet afdoende beoordeeld worden en dus nog niet met de patiënt worden besproken (of er moet vermeld worden dat uitslagen nog niet compleet zijn). - Als in de berichtgeving wordt vermeld dat een labresultaat op basis van de aanvraag (CITO) of van de waarde een spoedindicatie betreft, zoek dan binnen een uur overleg met de huisarts.	U: praktijkassistente
Beoordelen van diagnostische resultaten	
Presenteren van labresultaten aan aanvrager of diens waarnemer - Presenteer de labresultaten zodanig (op basis van afspraken over registratie of anderszins) dat de aanvrager deze eenvoudig kan beoordelen. - Als de aanvrager afwezig is en wordt waargenomen, zorg dan dat de uitslagen dezelfde dag aan de waarnemer worden voorgelegd. - Presenteer de labresultaten die met spoed zijn aangevraagd of die op basis van de waarde een spoedindicatie hebben gekregen via de afgesproken route van overleg.	U: praktijkassistente O: huisarts / praktijkondersteuner U: praktijkassistente O: huisarts / praktijkondersteuner U: praktijkassistente O: huisarts
Beoordelen van labresultaten door aanvrager of diens waarnemer - Controleer of de labresultaten de juiste onderzoeksdatum hebben en compleet zijn conform de aanvraag. - Beoordeel de labresultaten op basis van de oorspronkelijke reden van aanvraag en eventueel beleidsplan. - Neem bij onduidelijkheden of bij behoefte aan advies over de labresultaten contact op met de klinisch chemicus of medisch microbioloog van het betrokken laboratorium. - Registreer uw beoordeling volgens een vaste werkwijze, en leg het beleid vast in een apart deelcontact van de desbetreffende episode in het HIS, bij voorkeur bij de verwerkte labuitslag of verwijs daarnaar.	U/B: huisarts/praktijkondersteuner
Vaststellen van beleid naar aanleiding van beoordeling labresultaten - Stel een beleid vast op basis van de nieuwe labresultaten in de context van de oorspronkelijke aanleiding en de bekende episodes, actuele medicatie, allergieën en contra-indicaties. - Stel zo nodig het oorspronkelijk beleid bij, eventueel in overleg met de aanvrager, en maak de reden en de uitkomst daarvan inzichtelijk. - Draag bijzondere labresultaten of een aanpassing van het beleid over aan de oorspronkelijke aanvrager.	B/U: huisarts /praktijkondersteuner B/U: huisarts U: praktijkondersteuner / waarnemer
Registreren van beleid Registreer het gekozen beleid en eventuele noodzakelijke acties naar aanleiding van de beoordeling zorgvuldig in de P-regel van de desbetreffende episode.	U: huisarts / praktijkondersteuner
Bespreken van labresultaten met de patiënt	
Controleren van NAW-gegevens Stel de identiteit vast van de patiënt of diens vertegenwoordiger	U: praktijkassistente

die contact opneemt met de praktijk. • Beoordeel of de eventuele vertegenwoordiger toestemming van de patiënt heeft om de beoordeling van de labresultaten te ontvangen en door te geven.	
Vaststellen van mogelijkheden voor bespreking labresultaten • Controleer of de labresultaten zijn beoordeeld door de aanvrager of dienst waarnemer • Lees het gekozen beleid en schat in of op basis hiervan de labresultaten met de patiënt besproken kunnen worden. Overleg zonodig met de aanvrager wie de labresultaten met de patiënt gaat bespreken.	U: praktijkassistente O: huisarts/praktijkondersteuner
Bespreken van labresultaten • Bespreek met de patiënt of diens vertegenwoordiger de beoordeling van de labresultaten en het gekozen beleid conform de instructie van de aanvrager of diens waarnemer (notitie bij resultaten of in P-regel). • Dit bespreken kan tijdens een fysiek consult, telefonisch consult, videoconsult of e-consult. Bij de laatste is er niet rechtstreeks contact met de patiënt en is het belangrijk dat de uitleg en het voorgestelde beleid eenduidig zijn. • Controleer of de patiënt de beoordeling en het gekozen beleid begrijpt en licht dit zo nodig toe; maak, bij twijfel of het begrepen is, een persoonlijke afspraak. • Leg de patiënt uit dat het belangrijk is om conform het gekozen beleid te handelen. • Maak, indien van toepassing op basis van het gekozen beleid, een duidelijke afspraak voor een opvolgend contact.	U: praktijkassistente /huisarts / praktijkondersteuner via een e-consult
Opvolgen van beleid • Zorg dat op basis van het gekozen beleid actie wordt ondernomen. • Zorg dat pt gekozen beleid en noodzakelijke acties begrepen heeft	U: huisarts / praktijkondersteuner O: praktijkassistente U: huisarts / praktijkondersteuner
Registreren van uitkomst van bespreking labresultaten • Registreer in het dossier dat de beoordeling van de labresultaten en het beleid met de patiënt (of diens vertegenwoordiger) zijn besproken. • Registreer eventuele vervolgspraken met de patiënt.	U: praktijkassistente/huisarts /praktijkondersteuner